

ZADUŠITEV je akutna zapora dihalnih poti. ZNAKI:

- Nemir in izraz strahu na obrazu
- Očitna cianoza obraza in prstov
- Naporno, sunkovito dihanje (zmanjkovanje zraka)
- Vratne žile se napnejo
- Utrip je hitrejši in neenakomeren
- Zenice so razširjene, oči izbuljene
- Dihanje pojenjuje
- Utrip slabi in je nepravilen
- Nastopi nezavest
- Pogosto krči
- Po prenehanju dihanje se ustavi še srce

PRVA POMOČ:

- Vsaka sekunda je dragocena
- Nezavestnega damo v položaj za nezavestne
- Sprostimo dihalne poti
- Aspiriramo tekočino
- Odstranimo zobno protezo
- Z dlanjo udarjamo med lopaticami
- Če nezavesten leži na hrbtu mu držimo čeljust naprej

VZROKI ZA ZADUŠITEV:

- Pomanjkanje kisika v zraku
- Okvare dihalnega sistema
- Zastrupitev z uspavali
- Poškodbe
- Krvavitve
- Ovire, okvare dihalnih poti
- Obešanje
- Utopitev

TUJEK V ZGORNJIH DIHALIH, ZNAKI:

- Nezmožnost govorenje
- Sunkoviti dihalni gibi
- Cianoza
- Grabi se za vrat
- Izguba zavesti

PRVA POMOČ PRI TUJKU V ZGORNJIH DIHALIH:

- Uporabimo Heimlichov prijem

Otrok se duši zaradi tujkov; ZNAKI:

- v hipu pomodri
- se začne dušiti, kašljati

PRVA POMOČ:

- če nje tujek dosegljiv ga poskušamo s kazalcem izvleči, vendar moramo biti previdni, da tujka ne potisnemo v dihalno pot
- če je tujek nedosegljiv (pod glasilkami) otroka prepognemo čez koleno, ga potolčemo po hrbtu ali pritisnemo nad žličko
- če tujka ne odstranimo začnemo z umetnim dihanjem
- otroka transportiramo v bolnišnico

Otekle glasilke – pik ose, alergija, vnetje,...

PRVA POMOČ:

- čim hitrejši prevoz v bolnišnico
- leži naj z visokim vzglavjem
- damo mu mrzli obkladek na vrat ali naj liže led
- po potrebi umetno dihanje

Poškodbe prsnega koša in organov v njem:

PRVA POMOČ:

- leži naj z visokim vzglavjem
- na prsi mu damo mrzel obkladek
- poskrbimo za hiter prevoz v bolnišnico
- po potrebi umetno dihanje

OBEŠNANJE: poleg zadužitve pride tudi do motenj krvnega obtoka v možganih ker se stisnejo žile na vratu.

PRVA POMOČ:

- takoj ga snamemo, prerežemo vrv in takoj razrahljamo vrv
- takoj začnemo z oživljanjem (če je še topel in ohlapen)
- transport v bolnišnico

UTOPITEV: voda zalije zgornje dele dihal in glasilke se refleksno zaprejo.

PRVA POMOČ (reševanje iz vode):

- s kopnega pomolimo palico, vržemo desko, napihnemo zračnico
- s čolnom
- skočimo v vodo - pred skokom se moramo sleči
- oživljamo do prihoda zdravnika

PRVA POMOČ (oživljanje):

- nekaj vpihov naredimo čim prej (še v plitvini)
- na suhem utopljenca slečemo do pasu ali mu razrahljamo ovratnik, pas
- po potrebi očistimo dihalne poti

- takoj nadaljujemo z oživljanjem
- oženje zenic je dober znak med oživljanjem
- če se zave ga zavijemo v odejo
- prepeljemo ga v bolnišnico zaradi možnosti pljučnih komplikacij zaradi vdihovanje vode
- reševanje iz vode naj izvajajo samo za to usposobljeni reševalci

Akutne zastrupitve:

- alkohol
- kemikalije (lugi, jedke soli, kisline)
- živila (pokvarjena hrana, botulizem, gobe)
- plini (ogljikov monoksid, ogljikov dioksid, cianovodik)
- pesticidi
- droge

Zastrupitev je vnos strupenih snovi v organizem, ki povzročajo zastrupitev, okvaro organov ali smrt.

Najpogostejše zastrupitve:

- z vdihavanjem
- z zaužitjem strupene snovi
- z resorpcijo preko kože in sluznice

Zastrupitev z ogljikovim monoksidom (CO):

CO je brez barve, vonja in okusa. CO se 250x hitreje veže na krvničke kot kisik. Zastrupimo se lahko že z malimi količinami.

Najdemo ga v izpušnih plinih avtomobilskih motorjev, nepopolnem izgorevanju v zaprtih prostorih, pri eksplozijah jamskega plina.

Znaki:

- lahek glavobol
- vrtoglavica
- slabost
- nagla nezavest
- bruhanje
- rožnato rdeča barva kože (tudi po smrti)

Prva pomoč:

- bolnika prenesemo na čist zrak
- nemudoma oživljamo

- če je mogoče dajemo kisik
- zastrupljenega prepeljemo v bolnišnico
- če si opomore naj ne vstaja

Zastrupitev z ogljikovim dioksidom (CO₂):

Je težji od zraka. Najdemo ga na dnu jam, vodnjakov, v globokih rovih, zapuščenih kletah in v kletah kjer vre mošt ali pivo. Prva pomoč: svež zrak, umetno dihanje po potrebi.

Zastrupitev z etilnim alkoholom:

Nastane pri prekomernem uživanju alkoholnih pijač, posebej na prazen želodec. Posebej nevarna je kombinacija sedativov ali hipnotikov z alkoholom.

Znaki:

- zgovornost
- zmedenost
- negotova hoja, kretnje
- slabost, bruhanje
- nezavest
- pri težki zastrupitvi lahko nastopi smrt

Prva pomoč (pri zavestnem):

- položimo na ležišče z nizkim vzglavjem
- zaščitimo ga pred padci z ležišča
- pripravimo posodo za bruhanje
- odpremo okno
- damo piti čim več vode
- izzovemo bruhanje
- ponudimo močno črno kavo ali damo aktivno oglje

Prva pomoč (pri nezavestnem):

- damo v položaj za nezavestnega
- če preneha dihati dajemo umetno dihanje
- transport v bolnišnico

Zastrupitev s hrano (alimentarna intoksikacija):

Vzroki so pokvarjena ali okužena hrana.

Znaki:

- huda slabost
- krči
- bruhanje
- driska

- glavobol
- oslabelost
- hiter, slaboten pulz
- visoka vročina
- huda izguba tekočine

Prva pomoč:

- takoj v bolnišnico
- izzvati bruhanje
- dati velike količine mlačne vode
- aktivno oglje večkrat po dve mali žlički
- pazimo na pojav šoka

Zastrupitve z gobami:

Nastanejo zaradi prevelikih količin zaužitih gob, predolgega hranjenja gob, pogrevanja gob, zaužitja strupenih gob s počasnim ali hitrim delovanjem.

Težave, ki nastopijo po dveh urah

- krči
- bruhanje
- driska
- halucinacije

Težave ki nastopijo pri dolgotrajnem delovanju:

- bruhanje
- krči
- huda driska
- čez 3 do 4 dni zlatenica

Botulizem je posebna oblika zastrupitve z bakterijo. Vzroki so zaužitje okužene hrane (meso, klobase, konzervirana hrana).

Znaki:

- huda slabost
- žeja
- suha usta
- bljuvanje
- rdečica sluznic
- motnje vida
- razširjene zenice
- počasen utrip
- težko dihanje

- zastoj dihanja ali delovanja srca
- lahko nastopi tudi smrt

Prva pomoč:

- izzovemo bljuvanje
- damo salinično odvajalo
- damo aktivno oglje
- oživljamo

Zastrupitve z drogami:

Vzroki so zaužitje prevelike količine droge.

Znaki:

- hiter utrip
- vzdraženost
- nemir
- gostobesednost
- agresivnost
- razširjenost zenic
- bledica
- krči
- koma
- paraliza dihalnega centra (posledica je smrt)

Prva pomoč:

- izzovemo bruhanje
- damo odvajalo - grenko sol
- damo aktivno oglje
- preprečimo zadušitev

Zastrupitev s kemikalijami:

Vzroki so nesreče, poskusi samomora.

Vrste:

- lugi
- kisline
- jedke soli

Znaki so odvisni od količine zaužite snovi (huda bolečina, bruhanje, driska, šok, smrt). Vrsto zastrupitve ugotovimo po (okolščinah, psihičnem stanju bolnika, posodicah s kemikalijami)

Prva pomoč:

- čim prej v bolnišnico
- bruhanja ne izzovemo
- naj nič ne zaužije

Znaki so glavobo, vrtoglavica, slabost, bruhanje, utrujenost,...